De discussiën over het ontwerp van wet op de brievenposterij.

III.

Zij die gedacht hadden, dat de heer GROEN door den slechten uitslag van zijnen eersten kruistogt tegen het ministerie, zou afgeschrikt zijn den tweeden te wagen, hadden gerekend — buiten den heer GROEN. De strijd van zaturdag had den heer GROEN wel vermoeid, maar niet verzadigd, en des maandags begon hij met nieuwen ijver zijn stormgevaarte tegen het ministerie te rigten. Het was nu niet slechts het *onvolledige* der mededeeling van den minister van Binnenlandsche Zaken; dat de heer GROEN zou aantoonen, maar de *hoogst gevaarlijke strekking* van den inhoud dier mededeeling, met het oog op *de ware belangen des vaderlands* en van de EERLIJKE *uitlegging der grondwet*. Dit prospectus beloofde veel; *te* veel, als dat de Kamer er zich aan wagen durfde. Nagaande hoeveel de heer GROEN zeide, als hij weinig te zeggen had, rekende zij uit wat de heer GROEN noodig zou hebben te zeggen, als hij zooveel te zeggen had en zij deinsde voor het cijfer terug. In een zeker opzigt is dit jammer. Behalve dat de heer GROEN groote bedrevenheid bezit in het zamenstellen en decoreren van politieke drama's, zou de opvoering van dit nieuwe stuk, tot tijdkorting en tusschenspel hebben kunnen dienen, tusschen de discussiën over de nog aanhangig zijnde ontwerpen en de werkzaamheden bij de weldra aan te bieden nieuwe ontwerpen. Op groote schaal ontworpen, zou de representatie waarschijnlijk wel het tijdvak der verdaging aangevuld hebben, en het zou voor de natie in allen gevalle een troost geweest zijn, in afwachting van de organieke wetten zelven, zooveel over organieke wetten voor den dag te zien brengen. De discussie vooral over de »gevaarlijke strekking" en het »ongrondwettige" van de nog ongeboren ontwerpen, zou waarschijnlijk hoogst belangrijk en vruchtdragend geweest zijn. Gemakkelijkheidshalve had men dan terzelfder tijd, de afwezige voordragten bij verstek kunnen veroordeelen en in beeldtenis executeren.

Van deze vermakelijke vertooning heeft het votum der Kamer ons verstoken. De Kamer schijnt hare Paaschvacantie niet op deze wijze te willen vieren, en men kan dan ook niet ontkennen, dat voor het opvoeren van dergelijke nieuwe dramatische werken, het saisoen te ver gevorderd is.

De heer GROEN bleef ook bij deze gelegenheid aan zijn antecedent getrouw, van zich door den voorzitter, tot zijn onderwerp te laten terugroepen. Van den weg afdwalen om bloempjes te plukken, is zeker een verleidelijk vermaak, maar het wordt soms onaangenaam voor die leden van het gezelschap, die gaarne niet altijd onder weg zijn, maar verlangen ook op den behoorlijken tijd te komen, waar zij wezen moeten. Men mag dan toch ook niet altijd *école buissonnière* maken en de zaken laten liggen om uit spelevaren te gaan.

Nadat het solo van den heer GROEN geëindigd was, werd de discussie over het ontwerp dat aan de orde was, hervat. Merkwaardig was het, hierbij op te merken, hoe onbeschroomd thans èn de minister die het ontwerp voorstelde èn de leden die zich aan hem aansluiten, datzelfde argument vooropzetteden en tot grondslag van hun betoog legden, dat aanvankelijk zooveel mogelijk verbloemd, ja verloochend was. De regel: »Het verlies voor de schatkist, *hoe groot ook*, is geen argument tegen den maatregel, wanneer die overigens in het *algemeen belang* gevorderd wordt," is geheel op zijde geschoven, om uitsluitend het »belang der schatkist" te huldigen. Openlijk sprak en redevoerde men, over deze *belasting*, en stelde men de *brievenbelasting* tegenover de *accijns*-belasting. Men scheen er niet aan te denken, dat een ontwerp, niet als belasting *voorgesteld*, niet als belasting *toegelicht*, ook niet als belasting kon *behandeld* worden. De voorgewende grond van het ontwerp was *reorganisatie van dienst, hervorming en verbetering van eenen tak van publieke administratie*. De vraag dus, of de schatkist bij die reorganisatie, die hervorming en verbetering schade leed, kon niet, of althans slechts in de laatste plaats, in aanmerking komen. De hoofdvraag, het beginsel dat de geheele voordragt beheerscht, was: *Op welke wijze wordt het publiek best gediend?* hoedanig wordt het gereedst de behoefte bevredigd, tot welker bevrediging de voordragt heet te strekken? wij zeggen: »*heet* te strekken", want het blijkt thans, dat dit niet het eigenlijk motief der voordragt was, maar dat men geld wilde maken. Dat deze de *eigenlijke* bedoeling, en het »algemeen belang" slechts het *voorgewend* doel was, hebben wij, reeds van den beginne af, doen opmerken, en het pleit meer voor behendige taktiek dan voor oprégtheid, dat men thans, nu de geest der Kamer eenmaal met deze overweging is ingenomen, juist dit argument — dat men eerst op den achtergrond schoof — als het alles beslissend argument vooropstelt.

Eene andere merkwaardigheid is, dat ook bij deze discussie, gelijk in het eerste verslag der Kamer, de monopolisten hun votum motiveren door tweederlei lijnregt strijdende en elkander omverwerpende overwegingen; de overweging dat, nevens de staatsbrievenposterij, op den duur geen particulier brieven-vervoer bestaan kan, en de overweging, dat de particuliere concurrentie onvermijdelijk den totalen ondergang der staats-brievenposterij zou na zich slepen. Dit verschijnsel is bijzonder opmerkelijk voor de toekomst der wet. De wet zal het product zijn van tweederlei, met elkander onbestaanbare en zich over en weder vernietigende argumenten. Om dezelfde reden waarom deze monopolist *vóór* stemt zou de andere monopolist, die juist uit het geheel tegenovergesteld beginsel redeneert, *tegen* moeten stemmen. Kon men dit verschil beslechten, kon men uitmaken òf dat de particuliere concurrentie den staats-brievenpost doodt, òf, omgekeerd, dat de staats-brievenpost de particuliere concurrentie doodt, dan zou één der partijen [illegible] keeren en de aanneming of verwerping van het ontwerp zou het resultaat zijn van ééne zuivere overtuiging. Thans is noodzakelijk ééne der twee overtuigingen dupe en de wet zal altijd voor het eene gedeelte harer auteurs onwaar zijn.

Over de discussie zelve en de amendementen zullen wij niet spreken. Dat zij, die de zwakheid hadden een ontwerp, waar zij zich als *definitive* regeling niet mede zouden vereenigd hebben, onder het bedriegelijk uithangbord van *overgangs*-maatregel tot stand te helpen brengen, thans ook wel over het beginsel van het eenvormig port en het stelsel van postzegels zouden transigeren, was te verwachten. De eene zwakheid leidt steeds tot eene volgende, en die zich op de hoofdbeginselen laat afdingen, laat zich ook op alle andere beginselen afdingen. Trekt men éénen wissel op de toekomst, waarom zou men dan ook niet eenen tweeden en derden wissel trekken? Het crediet der toekomst is even onbeperkt als het onbepaald is.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 14 maart. Met genoegen vernemt men, dat binnen weinige dagen een aanvang zal gemaakt worden met het daarstellen eener electro-telegrafische linie tusschen Bamberg en Frankfort. Met rasse schreden nadert alsnu het tijdstip, waarop wij hier binnen een uur tijds mededeeling uit Weenen zullen kunnen ontvangen. Ook met het aanleggen van den spoorweg tusschen Augsburg en Ulm zal eerlang begonnen worden.

— Naar wij uit goede bronnen vernemen, is nu ook Hanover stellig tot het Beijersche drie-Koningenverbond toegetreden. Het schijnt, dat het bezwaar der Hanoversche regering daarin bestaan heeft, dat volgens het te Munchen gesloten verdrag, enkel een *volkshuis* en een *directoire* van 7 leden, zonder een *statenhuis*, zouden gevormd worden. Het is der Oostenrijksche regering echter gelukt den minister *Renningsen* te overtuigen, dat een statenhuis niets minder dan populair in Duitschland, en gevolglijk hoogst hinderlijk voor de veroffening van het Duitsche vraagstuk zou zijn.

Frankfort, 12 maart. Bijzondere brieven uit Athene van den 26sten februari, spreken van oneenigheden tusschen den heer *Wyse* en den admiraal *Parker*; de eerste moest zich echter naar den laatsten schikken. Den 26sten ontving de regering de officiëele kennisgeving, dat te Patras onder de bescherming der Engelschen 300 vaten buskruid waren ontscheept. De blokkade bleef met veel gestrengheid aanhouden. Te vergeefs heeft de Fransche gezant den heer *Wyse* opmerkzaam gemaakt, dat de waarde der genomene Grieksche schepen het bedrag der gevraagde schadeloosstelling ver te boven ging, en dat men derhalve een einde aan de verdere maatregelen van geweld konde maken. De Engelsche gezant antwoordde, dat er nog andere vorderingen waren bijgekomen.

— Uit Kassel wordt stellig medegedeeld, dat de eerste minister *Hassenpflug* in eene conferentie, welke hij den 9den met het comité gehad heeft, te kennen gegeven heeft, dat men voornemens was zich op een geschikt oogenblik af te scheiden van het Berlijnsche verdrag, ten einde zich aan te sluiten aan het Munchener verdrag van 27 februari. Zoo veel schijnt zeker, dat het Berlijnsche Drie-koningenverbond op sterven ligt en dat het Erfurtsche parlement, zoo het bijeen komt, slechts om des Keizers baard zal strijden.

Hamburg, 14 maart. De van Pruisens zijde naar Sleeswijk-Holstein en Denemarken gezonden gemagtigde voor de verlenging van den wapenstilstand, de president *Volpracht*, is den 6sten dezer op Alsen aangekomen en zoude den volgenden dag naar Hadersleben vertrekken. Volgens berigt uit Apenrade is het Deensche leger, door het naar huis zenden der ligtingen tot het jaar 1845, met 5000 man verminderd geworden. In het Volksthing te Kopenhagen is op 7 dezer de wet op de oorlogsbelasting voor de eerste maal gelezen. Een artikel in de *Hamb. Correspondent* strekt ten betooge, dat de verlaven[illegible] het Deensche leger niets beteekenen, dewijl ge[illegible] den winter wel 10,000 nieuwe soldaten [illegible] pen en in de krijgsdienst geoefend. [illegible] armee 33 bataljons, elk van [illegible] en ook de kavallerie is [illegible] koningen van [illegible] en dartom [illegible] eene gunstige gelegenheid [illegible] Sleeswijk-Holstein te heroveren.

Berlijn, 12 maart. Het berigt van de terugroeping van onzen gezant in Hanover en dat deze stap als eene staatkundige demonstratie moet worden beschouwd, bevestigen wij, in weerwil van het stilzwijgen, tot nu toe deswege door den *Staats-Anzeiger* en de *Deutsche Reform* bewaard. Alle diplomatieke betrekkingen worden echter niet afgebroken, vermits in Hanover een zaakgelastigde of attaché blijft resideren. Bovendien kan ik hier nog bijvoegen, dat er eene nota bestaat, welke zal worden openbaar gemaakt, zoodra zij door de Pruisische agenten bij de verschillende Duitsche hoven zal zijn ontvangen. Deze nota zal bewijzen, dat wij wel onderrigt waren.

BELGIE.

Brussel, 13 maart. Ofschoon het officiëele resultaat der verkiezingen te Parijs, eerst morgen bekend gemaakt zal worden, blijkt toch uit de gezamenlijke, tot gisteren avond geopende stembriefjes, dat de lijst der roode kandidaten bijna in haar geheel zal doorgaan, daar de nog niet bekende stemmingen de verhouding waarin de verschillende kandidaten op de twee lijsten voorkomen, weinig schijnen te zullen veranderen.

Tot nu toe was het resultaat aldus: *Carnot*, 136,422, *Vidal*, 132,050, *de Flotte*, 130,615, *Foy* 122,994, *Bonjean*, 122,361, *Lahitte*, 122,006.

De ijver der kiezers om aan de stemming deel te nemen was, zonder dat het getal stemmenden zoo aanzienlijk is geweest als men meende dat het zoude zijn ($\frac{17}{20}$ der ingeschreven kiezers), toch van weerszijden vrij groot. Het cijfer der kiezers heeft dat der gedeeltelijke verkiezingen in de maand juli ver overtroffen, en dat der algemeene verkiezingen van mei 1848 bereikt, niettegenstaande het aantal ingeschreven kiezers sinds dien tijd, aanmerkelijk is verminderd, ten gevolge van de herziening der kiezerslijsten. Gedurende het ledigen der stembussen wisselden de kansen gedurig. Beide lijsten kregen een gelijk aantal stemmen; nu eens had die der *Union électorale*, dan weder de democratische lijst de meerderheid. Maar uit het boven opgegeven resultaat, dat met groote naauwkeurigheid is opgemaakt, blijkt, dat ten laatste toch de socialistische partij heeft gezegevierd.

De gematigde partij heeft gewis niet op zulk eene nederlaag gerekend. Men moet echter niet geheel moedeloos worden. Wanneer men toch de cijfers met naauwkeurigheid nagaat, dan zal men de overtuiging verkrijgen, dat ten slotte de socialistische partij te Parijs, sedert de laatste verkiezingen geene vorderingen gemaakt heeft. De heer *Carnot*, die aan het hoofd staat der democratische lijst, zal verkozen worden met 135 à 140 duizend stemmen. Nu verkregen in mei de heeren *Leblanc*, *Rollin* en *Boichot*, die thans uit de regtbanken vervangen moeten worden, 128 à 129 duizend stemmen. Zoo als men ziet, is het verschil niet ontzaggelijk groot; en wanneer men nu in aanmerking neemt, dat, bij de tegenwoordige verkiezingen, de socialistische lijst ondersteund is door de *Amis de la constitution*, die bij de laatste verkiezingen hunne eigene kandidaten hadden, alsmede door eene fractie van gematigde kiezers, die in mei voor de *Union électorale* stemden, en die, door ditmaal voor de lijst der oppositie te stemmen, daarom toch nog geene socialisten zijn geworden, dan verkrijgt men de overtuiging, dat de eigenlijk gezegde socialistische partij geenszins zoodanig in aantal is toegenomen, als de zegepraal van hare lijst zoude kunnen doen vermoeden.

De kiezers uit het leger voor het departement der Seine hebben insgelijks de meerderheid aan de democratische lijst gegeven, maar op verre na niet in die verhouding, als uit de gedeeltelijke resultaten, voor eenige dagen door de bladen dier partij opgegeven, zoude schijnen te zullen volgen. Volgens hen zouden de socialisten, bij het leger bijna al de stemmen verkrijgen, en nu blijkt het dat de kiezers bij het leger voor het departement van de Seine, in ronde getallen 5000 stemmen aan de laatsten, 5000 aan de gematigden hebben gegeven.

Er zijn nog weinig tijdingen uit de departementen, maar die welke men ontvangen heeft, zijn over het algemeen ongunstig voor de gematigde partij, schoon men meldt dat een harer kandidaten in het departement du Var, een ander in het departement Cher gezegevierd heeft.

Men moet er zich op voorbereiden dat de uitslag der verkiezingen eenen panischen schrik onder de leden der gematigde partij zal verspreiden. De eerst bekend geworden gunstige kansen voor de roode lijst, hebben reeds eene vrij belangrijke daling aan de beurs te Parijs ten gevolge gehad. Wij geloven evenwel dat men, wanneer de eerste indruk voorbij is, den toestand met meer bedaardheid zal nagaan en de gemoedsrustheid zal wederkeeren.

Men berigt dat men zich gisteren te Parijs met niets anders bezig heeft dan met de verkiezingen. De wetgevende Vergadering heeft de discussiën over de wet op het onderwijs voortgezet, schoon men zich algemeen met andere dingen bezig hield. Een groot aantal artikelen werd zonder discussie aangenomen.

De Fransche dagbladen deelen echter belangrijke buitenlandsche berigten mede. De *Constitutionnel* meldt als zeker dat de Paus op Witten Donderdag te Rome zal terugkomen. Daarenboven spreken onderscheidene, zoo Italiaansche als Fransche dagbladen, er van, dat gelijksoortige vorderingen als door Engeland aan Griekenland gedaan zijn, insgelijks door eerstgenoemde mogendheid aan de regering van Napels en aan die van Toscane zijn gerigt en dat zij zich gereed maakte deze met dezelfde middelen, dat is met het blokkeren der havens van Napels en van Livorno, aan te dringen.

Maar de Koning van Napels zoude besloten hebben zich daartegen te verzetten, terwijl Oostenrijk maatregelen nam om Toskane tegen elke aanranding te verdedigen. Wanneer die berigten, voor welker echtheid wij niet instaan, waar zijn, dan zijn zij van eenen ernstigen aard; maar wij moeten verklaren dat wij niets begrijpen van die soort van moedwil van lord *Palmerston*, om alle natiën van het vaste land als het ware den handschoen toe te werpen.

Die staatsman werd ll. maandag in het Huis der gemeenten geïnterpelleerd aangaande de Russische nota en de aangelegenheden van Griekenland. Zonder eenige verklaringen ten aanzien van deze beide punten te geven, verklaarde zijne lordschap, dat hij eene depêche over het zelfde onderwerp, als die welke door de dagbladen is medegedeeld, en die men gezegd heeft, dat van den graaf *Nesselrode* was uitgegaan, door den heer *von Brunow* had ontvangen. Op de tweede vraag antwoordde hij, dat hij eene reeks van documenten over de zaken van Griekenland in gereedheid brugt, welke hij op het bureau der kamer zoude nederleggen, als het geschikte oogenblik daartoe gekomen was.

Insgelijks geïnterpelleerd zijnde over de bezetting der Donau-vorstendommen, zeide lord *Palmerston*, dat door den Keizer van Rusland de bepaling was gemaakt, dat al de troepen boven het getal van 10,000 man, die provinciën zoo spoedig mogelijk zouden verlaten, en dat er geene reden bestond om te gelooven, dat er in die bepalingen eenige verandering was gekomen.

De Sardinische Kamer van Afgevaardigden heeft, in hare zitting van den 7den maart, de debatten over de praejudiciëele quaestie der verdaging van de discussie over het wets-ontwerp betreffende de afschaffing der geestelijke regtspraak, voortgezet. De heer *Montgelas* heeft als middel van transactie voorgesteld de wet aan te nemen, maar haar niet toe te passen voor dat men de toestemming van den Paus zoude hebben ontvangen. Dit voorstel werd heftig bestreden door de heeren *Pateri* en *Brofferio*.

Binnenlandsche Berigten.

Rotterdam, 14 maart. Naar men vernoemt, is eene nadere instructie ontvangen omtrent het besluit tot aanvankelijke vermindering en inkrimping van 's rijks werf alhier, volgens welke achtereenvolgens naar gelang de werkzaamheden zulks toelaten, de kleine werf, de lijnbaan, de stoomzaagmolen, het magazijn aan de Nieuwe Haven en de kazerne der marine zullen overgaan tot de domeinen, onder beheer van het ministerie van Finantiën. De directeur der marine en de hoofd-ingenieur zouden met 1 juni aftreden, terwijl het werkvolk allengs zal worden ontslagen en, naar gelang van geschiktheid en genegenheid daartoe, overgeplaatst. (*R. C.*)

Assen, 11 maart. Door zekeren arbeider *Gerrit Warrink*, zijn nabij Drouwen, gemeente Borger, terwijl hij bezig was met het uitdelven van keijen, gevonden drie steenen beitels of wiggen, waarschijnlijk tot het kloven van hout gediend hebbende, en eene vijl, alle van vuursteen vervaardigd, goed bewerkt en ongeschonden bewaard: twee der beitels hebben eene lengte van 15 ned. duimen en eene breedte van $5\frac{1}{2}$ duim, de derde eene lengte van 13 en eene breedte van 4 duimen, en de vijl eene lengte van 17 duimen. Ook is aldaar in het groenland door een ingezeten van Borger gevonden een steenen hamer, blaauwachtig van kleur, met een rond gat door denzelven, waarin de houten steel bevestigd is geweest; dezelve komt in grootte en vorm vrij wel met een tegenwoordigen spijkerhamer overeen. Een soortgelijke hamer, alsmede een beitel, voor een paar jaar gevonden, zijn in het bezit van den heer *A. Prins* te Gasselte. (*D. C.*)

Arnhem, 15 maart. Men leest in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*:

»Wij zijn verzocht het volgende uit de *Utrechtsche Courant* over te nemen:

»Uit Oudewater hebben wij, onder dagteekening van den 10den maart, een uitvoerig verslag ontvangen van het gebeurde in die stad, waarvan wij vroeger melding hebben gemaakt. Wij zien daaruit, dat die wanorde is ontstaan uit ontevredenheid van het volk op een werkman in eene der lijnbanen, die twee meisjes zoude bedrogen hebben, beide ook werkzaam in de baan. Daar deze meisjes gebrekkig zijn, werden zij algemeen door de medearbeiders beklaagd en de verleider veracht, aan welk gevoel van minachting werd lucht gegeven door het zingen van een daarop betrekking hebbend liedje. Dit liedje, hetwelk onze correspondent ons dan ook mededeelt, werd toepasselijk gemaakt op andere dergelijke gebeurtenissen, door verandering van namen, en ook bij dien gezongen, welke men meende, dat schuld aan diergelijke onzedelijkheid hadden. Op vastenavond werden die liedjes door kinderen of jongens uit de banen gezongen, met accompagnement van rommelpotten. Zulks werd voor een *charivari* gehouden; want toen men met die muziek, zoo vokaal als instrumentaal, voor het huis van den beduelden werkman kwam, werden de musici met water uit de bovenste vensters en met stokslagen onthaald. Den volgenden morgen, verhaalden de kinderen — aldus gaat onze correspondent voort — hun wedervaren aan de oudere werklieden, en deze besloten nu, om gezamenlijk dien persoon eene serenade te brengen, hetwelk dan ook geschiedde, onder accompagnement van eenige gieters en rommelpotten. De burgemeester houdt van geen serenades, en meende met regt, dat het rustverstoringen waren, vooral toen de moeder van den bewusten persoon zich bij hem kwam beklagen. Zijn edel achtbare vervoegt zich nu onder de zingenden, neemt een hunner den gieter af, en vraagt wat men wil? Wat dat geweld beduidt? Het antwoord bleef niet achter. De burgemeester verzocht hen uiteen te gaan. Doch men gehoorzaamde niet. Men vroeg hem: Mogen wij dan niet zingen?" — »Ja wel! — was het antwoord — maar geen straatschenderij plegen!" Deze gesprekken gingen telkens met *hoeras!* gepaard. Daar men de serenade te ver dreef en zich tegen het wettelijk gezag verzette door niet te gehoorzamen, deed de burgemeester den 6den twee hulp-marechaussés ontbieden. Het volk ging naar gewoonte serenades maken, en trok zingende door de stad. De marechaussés, de politie vervangende, wilden zulks verhinderen en hen uit elkander drijven. Hierdoor werd de massa volks grooter en het gezang verhief zich te meer. De burgemeester, deze zamenrotting als onwettig beschouwende, deed, in naam des Konings, afkondigen, dat er niet meer dan 5 personen bijeen mogten zijn; en de marechaussés ontvingen in last, om te zorgen dat er gehoorzaamd wierd. De serenade-leden weigerden uiteen te gaan, verbitterd, dat zij, om deze grap, als oproermakers werden behandeld. Als toen werden zij uiteen gedreven; een jongen werd gegrepen en naar het stadhuis gevoerd. De gemoederen werden hierdoor al meer verhit; men begaf zich naar den burgemeester, om bevrijding van den gevangene te vorderen. Deze was of werd weder in vrijheid gesteld. Het zingen hield echter aan, in weerwil, dat er den geheelen avond patrouille door de marechaussés werd gemaakt, voorafgegaan door den burgemeester in costuum, omringd van gewapende agenten. Het volk was opgewonden en deed den volgenden dag bedreigingen dat indien er weer marechaussés kwamen, het erger zou toegaan. Ter voorkoming van een en ander, deed de burgemeester wijselijk de reeds aangevraagde meerdere marechaussés buiten de poort blijven. Het volk ging dien avond weer aan het zingen, dronk een slokje, zong, en zong andermaal, en.... ging rustig naar huis.

»Den 9den februari zijn alhier eenige leden der regtbank van Rotterdam aangekomen om de zaak te onderzoeken, als wanneer ook eenige personen in het verhoor zijn geweest."

— Den 6den dezer heeft zekere *Trijntje Eskes*, oud 21 jaar, klein van gestalte, bleek van uitzigt, donker haar en wenkbraauwen, vrij breede [illegible] gekleed met eene zwarte japon met witte stipjes, bonte stroohoed met zwart lint, zwart orleans beezelaar, het huis van *S. W.* te Arnhem, alwaar zij sedert vijf dagen eene kamer bewoonde, in stilte verlaten. Na haar vertrek werd aldaar vermist een lap zwart laken, groot ongeveer zes el; een blauwe jas met ééne rij knoopen, een bruine jas met twee rijen knoopen, een zwart lakensch vest, een geruit Friesch bont kussensloop en eene witte wollen deken met roode streepen. Deze persoon heeft zich onlangs te Leeuwarden aan kapitale diefstal schuldig gemaakt.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van woensdag 13 maart.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den minister van Finantiën, ten geleide eener nota van wijzigingen in het ontwerp van wet nopens de brievenposterij.

De beraadslagingen over dat ontwerp worden hervat, en wel over art. 16.

De heer *Donker Curtius* verklaart, dat, na de door den minister ingediende wijziging, zijn op gisteren voorgesteld amendement is komen te vervallen.

Niemand meer het woord vragende, wordt het gewijzigde art. in hoofdelijke omvraag gebragt en met 44 tegen 4 stemmen aangenomen. — *Tegen* de heeren: *van Walcheren*, *de Moraaz*, *Wintgens* en *van Eck*. — Het aangenomen gewijzigd art. luidt aldus: »De volle geldswaarde, die in den aangeteekenden brief [illegible] wordt, in geval van vermissing, aan den afzender vergoed, wanneer die geldswaarde bij de verzending op het postkantoor aangegeven, en daarvoor een verhoogd aanteekengeld betaald is.

»Dit verhoogd aanteekengeld wordt berekend in evenredigheid van $1\frac{1}{2}$ cents voor elke *f* 10 aangegeven waarde; doch zal in geen geval voor eenen afzonderlijken brief of paket minder dan 50 cents bedragen.

»De vergoeding is niet verschuldigd, wanneer de vermissing veroorzaakt is door overmagt, of door schuld of nalatigheid van den afzender.

»De administratie is bevoegd de vertooning van de aangegeven geldswaarde te vorderen.

»De verdere bepalingen omtrent de wijze van verzending van aangeteekende brieven worden door Ons vastgesteld."

Art. 17 en 18 worden zonder eenige beraadslaging of stemming aangenomen. Zij luidden aldus: Art. 17. »De aanteekening is verpligtend bij verzending van brieven of paketten waarin gereed geld, edele metalen of kostbaarheden besloten zijn. Wanneer het

in acht nemen van die voorzorg door de belanghebbenden verzuimd is, geschiedt de aanteekening ambtshalve, doch in dat geval worden de brieven of paketten niet afgegeven dan tegen betaling van *dubbel* port, en van *vijf* ten honderd der ingesloten waarde, alles onverminderd het bepaalde bij het volgende artikel."

Art. 18. »Er zijn op alle postkantoren, voor verzendingen van geld of geldswaarde, postwissels te bekomen, op een ander postkantoor betaalbaar."

»Voor provisie wordt, ten behoeve van het rijk, *twee* ten honderd van het bedrag bij de afgifte der wissels, ingevorderd.

»Het minste regt, hetwelk voor eenen postwissel ontvangen wordt, bedraagt *twee* cents."

Art. 19. De heer *van Dam van Isselt* herinnert dat hij, bij de aanbieding van zijn amendement op art. 7 nopens de berekening naar het gewigt, de aandacht er op gevestigd heeft, dat, bij aanneming van voornoemd amendement (hetgeen het geval is geweest), het slot der 2de zinsnede van het thans in behandeling zijnde art. mede zou moeten vervallen. Spreker dringt daarop thans nader aan. Die 2de zinsnede luidt aldus: »Op de zwaardere brieven is de opklimmende schaal, in art. 7 vastgesteld, van toepassing; doch met deze wijziging, dat voor een gewigt van 50 tot 100 wigtjes slechts vier malen, van 100 tot 250 wigtjes slechts vijf malen het port, en wijders, voor elke 150 wigtjes of breuk van 150 wigtjes daarenboven, slechts éénmaal het port meer berekend wordt." — Nu zou, volgens het voorstel van den heer *van Dam*, het 2de gedeelte, beginnende met het woord: *doch*, tot het einde toe moeten vervallen. Bij hoofdelijke omvrage wordt dat amendement met eenparigheid van stemmen op ééne na (die van den heer *van Rijckevorsel*) goedgekeurd. Het geheele aldus gewijzigde artikel is zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het luidt aldus: »De brieven met bijzondere scheepsgelegenheden in de zeehavens van het rijk uit de koloniën of van elders over zee aangebragt, zijn onderworpen aan een port van 40 cents voor een gewigt van 15 wigtjes en daarbeneden.

»Op de zwaardere brieven is de opklimmende schaal in art. 7 vastgesteld van toepassing.

»Voor nieuwspapieren of andere gedrukte stukken, zich bevindende in den staat bij art. 14 omschreven, wordt 5 cents per blad berekend.

»Elke afzonderlijk ingepakte verzending van dien aard wordt ten minste met 20 cents belast.

»Aan de gezagvoerders der schepen, met welke zoodanige brieven of stukken worden aangebragt, wordt door de administratie *tien* cents per stuk uitgekeerd.

»De bepalingen van dit artikel zijn mede van toepassing op de verzendingen, die, op gelijke wijze, uit het rijk naar de Nederlandsche Koloniën plaats vinden.

»Het binnenlandsche port is, in ieder geval en ook, wanneer dit verschuldigd is, het Nederlandsche koloniale port, onder het bij dit artikel vastgesteld bedrag, begrepen."

Art. 20 bevat bepalingen nopens de verzendingen met schepen, behoorende tot de zeemagt van den staat.

De heer *Hugenholtz* ziet geene noodzakelijkheid, voor die schepen afzonderlijke wettelijke bepalingen te maken. Er zijn menigvuldige bewijzen, dat Zr. Ms. schepen gebruikt worden tot het vervoer van verschillende artikelen. Millioenen zijn in 1821 vervoerd geworden. Ook hier zou dus eene eenvoudige circulaire van den minister, houdende bevel tot overbrenging van den brievenmail, voldoende zijn. — Spreker vindt er ook iets vernederends in voor de marine, dat bij de wet zal worden bepaald, dat de gezagvoerders geen *tien* cents voor het vervoeren van elken brief zouden trekken.

Z. Exc. *de minister van Finantiën* antwoordt, dat het tegenwoordig art. alleen is opgenomen op aandrang van den handel, die begeerde, dat de zeemagt zou kunnen worden gebezigd, om brieven mede te nemen. Eene toestemmende bepaling is ook goed, ten einde allen twijfel bij een' volgenden minister van marine weg te nemen.

De heer *van Dam van Isselt* wil niets vernederends voor onze zoo verdienstelijke marine, maar houdt het opnemen in de wet der bepaling nopens het niet ontvangen der *tien* cents noodzakelijk, omdat uit het vorig artikel het tegendeel kan worden opgemaakt.

De heer *Hugenholtz* licht zijne meening nog nader toe. Niettegenstaande de wettelijke bepaling zou een minister, wanneer hij zulks om den spoed noodig achtte, een gezagvoerder evenwel last kunnen geven, geen brievenmail mede te nemen, waaraan deze gehoor zou moeten verleenen.

De heer *Godefroi* stelt als middenweg voor, het art. aldus te lezen: »De bepalingen van het voorgaande art., betreffende het port, zijn toepasselijk op de verzendingen met schepen, behoorende tot de zeemagt van den staat."

Dit amendement, door geen vijf leden ondersteund wordende, vervalt.

Het art. in omvraag gebragt zijnde, wordt met 50 tegen 9 stemmen aangenomen. *Tegen* de heeren: *Slicher, Dommer, Hugenholtz, van Voorst, de Fremery, Godefroi, Groen, van der Linden* en *Westerhof*. — Dat art. luidt aldus: »De verzendingen met schepen, behoorende tot de zeemagt van den staat, vallen onder de bepalingen van het laatst voorgaande artikel; met uitzondering van hetgeen de betaling van 10 cents per stuk aan de gezagvoerders betreft."

Art. 21 wordt zonder beraadslaging en stemming aangenomen.

Art. 22 handelt van de daarstelling van postkantoren. — De heer *de Man* heeft daarop *drie* amendementen voorgesteld, als: I. In de 2de zinsnede weg te laten de woorden van het slot: »in zoo verre de ter harer beschikking staande middelen en het algemeen belang dit toelaten." II. De 3de zinsnede aldus te lezen: »In elke gemeente van het rijk wordt achtereenvolgende eene dagelijksche gelegenheid tot het ontvangen en verzenden van brieven met den post geopend." — III. De 5de zinsnede aldus te lezen: »In de gevallen, bij dit art. bedoeld, zijn de kosten van de bestelling der brieven aan de huizen der ingezetenen, meer dan eene Nederlandsche mijl verwijderd gelegen van het middenpunt der gemeente, waar de gelegenheid tot het ontvangen en verzenden van brieven gevestigd is, niet van regtswege onder het rijks-port begrepen."

De heer *de Man* gaat, nadat die *drie* amendementen door een genoegzaam getal leden ondersteund waren, tot adstructie daarvan over. Omtrent het *eerste* amendement zegt spr., dat de bepalingen van het artikel nopens de daarstelling van postkantoren krachteloos worden gemaakt door de woorden, welker weglating hij voorstelt. Uit eene nadere uitlegging, door den minister bij de algemeene beraadslagingen gegeven, blijkt, dat de bedoeling der regering is, geene gelegenheid tot vervoer van brieven te geven, tenzij de kosten genoegzaam zouden bestreden worden. Hiermede nu kan spreker zich niet vereenigen. Hij heeft het monopolie van het rijk alleen aangenomen, met het bepaalde doel, dat de rijkspost op een' anderen voet dan den tegenwoordigen zou worden ingerigt. In het monopolie is van zelven opgesloten, dat het verlies in eene localiteit door de winst in een ander zou worden gecompenseerd. In het denkbeeld eener staatsinrigting ligt opgesloten, dat ieder ingezeten daarvan het genot hebbe, even als elk staatsburger gelijke regten heeft op de bescherming van zijn' persoon en goederen, ofschoon hij op eene plaats woonachtig is, waar een minder bedrag in de belasting wordt betaald.

Wat betreft het *tweede* amendement. — De bepaling in het artikel: *zoodra de omstandigheden dit toelaten* is voor *twee* uitleggingen vatbaar: 1o. zoodra de *gelegenheid* er toe is, dan is het overbodig, want hetzelfde denkbeeld is reeds tweemalen uitgedrukt; 2o. zoodra de *opbrengst* dit toelaat, en dan moet spreker hetzelfde aanmerken, wat hij ten deze bij het eerste amendement gezegd heeft. — Wat betreft de voorgestelde bijvoeging van *dagelijks*, hieromtrent wacht de redenaar groote tegenspraak van den minister. Hij hoopt Z. Exc. echter ten deze nog van het nut dezer bijvoeging te overtuigen. In verband met de strafbepaling van art. 25, zou anders de toestand van het platte land veel erger worden dan thans. De administratie zou wel eens in de week of in de maand gelegenheid tot vervoer kunnen geven, en dan zou verder alle gelegenheid benomen zijn, welke men nu nog heeft op kosten der provincie, der gemeenten of van particulieren. — Wel zullen er moeijelijkheden zijn in die dagelijksche gelegenheid overal, doch men moet van *twee* kwaden het geringste kiezen. De zwarigheden zullen ook niet onoverkomelijk zijn, te meer daar spreker niet het onmogelijke verlangt. Hij wil alleen, dat in elke gemeente dagelijks gelegenheid zij tot het ontvangen en verzenden van brieven. Het zal zoo kostbaar niet zijn, als een bode daartoe dagelijks de brieven haalt en bezorgt. Als men het getal postkantoren eenigzins vermeerdert, dan zullen de kringen dier boden ingekort worden.

En wat aangaat het *derde* amendement, wijst spreker op de gevolgen als men die niet aanneemt. Men zal zelfs naast het hulpkantoor kunnen wonen, en evenwel voor het te huis brengen moeten betalen, terwijl in de groote steden, b. v. te Amsterdam, op ¾ à 1 uur afstands een brief zonder bestelgeld wordt bezorgd. Spreker wil echter geen vrijdom allerwege, maar heeft een middenweg gekozen, welke hem veel moeite gekost heeft en welken hij gaarne voor zijnen zal intrekken, mits men die slechts geve.

De heer *van Zuylen van Nijevelt* vindt het aangevoerde van den vorigen spreker billijk, doch vreest dat het doel, dat hij beoogt, niet zal worden bereikt, omdat, volgens zijn 3de amendement, alleen het bestelgeld zou worden afgeschaft, maar niet hetgeen het distributie-kantoor vordert, al wordt de brief van het kantoor afgehaald. Spreker behoudt zich voor, als hij in den loop der discussien nader ingelicht is, een amendement aan te bieden.

De heer *van Nispen* is tegen het amendement. Vele gemeenten zijn uit onderscheidene dorpen en gehuchten zamengesteld, en dikwijls is het middenpunt onbewoond.

De heer *de Man* beantwoordt de beide redenaars. Hij is van het denkbeeld uitgegaan, en deswege heeft de minister zich ook in de Memorie van Beantwoording verklaard, dat de distributie-kantoren voortaan ten laste van den staat, en dus niet meer van de ingezetenen komen. Er kan dan alleen sprake zijn van bestelgeld. — Spreker heeft met gemeente geen burgemeesterschap, maar een kerspel, groot of klein, op het oog.

De heer *van [illegible]* verstaat [illegible] burgemeesterschap [illegible]

De heer *Weijnaendts* zal, na het vestigen van het monopolie, alle amendementen aannemen, welke er het onaangename, zooveel mogelijk, van wegnemen. Hij geeft den vooreerst in bedenking, het laatste amendement toe te passen op de huizen buiten het gebouwde gedeelte der gemeente, vermits dikwijls eene gemeente grooter dan twee mijlen is, en het dan onbillijk zou zijn, daar, waar de huizen niet ophouden, een gedeelte wel en een ander geen bestelgeld te laten betalen.

De heer *Donker Curtius* vraagt of het bezwaar nopens de dagelijksche gelegenheid niet zou kunnen gevonden worden door art. 25 zoodanig te wijzigen dat daarbij bepaald wierd niet anders dan van den post gebruik te maken, voor zoo verre deze dagelijks gelegenheid aanbiedt.

De heer *de Man* zegt, dat dit juist in de bedoeling van zijn amendement ligt.

De heer *Duymaer van Twist* vermeent, dat juist door de woorden: *zoodra de omstandigheden dit toelaten* in het art. te laten, het doel, dat de vorige spreker zich voorstelt, zal worden bereikt.

Z. Exc. de minister van Finantiën verklaart, dat hij van den aanvang af getracht heeft waarborgen bij de wet te verleenen. Hij heeft echter op de onmogelijkheid schipbreuk geleden, in dien zin, zoo lang men den brievenpost eene bron van inkomsten voor den staat, en niet uitsluitend tot het gemak van het publiek wil maken. — Van de *drie* voorgestelde amendementen kan de minister zich welligt met het *eerste* vereenigen daar de regering ten deze onverschillig is. Immers zij kan nimmer eenig voorschrift uitvoeren, zonder dat de kamer haar daartoe de middelen geve. De beide volgende amendementen moet de minister echter, in het belang der schatkist, bestrijden. De voorsteller heeft gezegd, dat men van twee kwaden het geringste moet kiezen, maar hetgeen hij verlangt zou jaarlijks eenige tonnen kosten. Z. Exc. zou mede wenschen om dagelijks gelegenheid te geven, doch de post zou alsdan niets meer opbrengen. Er zijn ook gemeenten zoo gering (bijvoorbeeld in Zuid-Holland van 14 en 15 zielen), waar eene dagelijksche dienst overbodig zou zijn. Men dient de verlangde waarborgen ten dezen aan de uitvoerende magt over te laten, hetgeen intusschen jaarlijks bij de begrooting kan beoordeeld worden. — Men heeft gevraagd wat gemeente is? Z. Exc. aarzelt zich hierop bepaald te verklaren. Bij de wet heeft men de burger-gemeenten op het oog gehad, doch hieraan zal men zich niet stipt houden. Dit zou tot veel ongelegenheid aanleiding geven. Als er dus van gemeente sprake is, dan moet men daaronder verstaan dorp. — Een spreker was van oordeel dat de distributie-kantoren port zouden blijven rekenen. Niets geeft in de wet daartoe aanleiding. Integendeel dit zal bepaald afgeschaft worden. — Het bestelloon kan dat echter, in het belang der schatkist, niet. — De weg ten deze door het amendement aangewezen, is aan groote bezwaren onderhevig, en zou tot onredelijke interpretatien aanleiding geven. Ook hier is het weder beter, de administratie de handen ruimer te laten, en het bestelgeld met het plaatselijk bestuur te regelen. — Het voorgestelde door den heer *Donker Curtius* is mede aan bezwaren onderhevig, daar het te algemeen is.

De heer *de Man* ziet, ook dan wanneer zijne amendementen worden verworpen, goede vruchten van deze discussie, door de belangrijke toezeggingen, welke de minister in zijne rede gedaan heeft. — Spreker blijft echter op zijne amendementen aandringen. De minister spreekt van eenige tonnen gelds. Daarvoor moet men zeker zwichten, doch spreker gelooft dat dit overdreven is. Hij kan niet gelooven, dat met het door hem voorgestelde zoo veel zou heengaan. — De minister heeft ook op eenige zeer kleinere gemeenten gewezen, doch die enkele voorbeelden doen bij het grootste gedeelte des Rijks weinig af.

De heer *Weijnaends* stelt thans bepaald als amendement voor, de 5de zinsnede van het art. aldus te lezen: »In de gevallen, bij dit art. bedoeld, zijn de kosten van de bestelling der brieven aan de huizen der ingezetenen niet van regtswege onder het rijkspost begrepen, voor zoo verre de huizen buiten het eigenlijk gebouwde gedeelte der gemeente, waar de gelegenheid tot het ontvangen en verzenden van brieven gevestigd is, meer dan eene Nederlandsche mijl verwijderd gelegen zijn van het middenpunt der gemeente."

Dit amendement vindt geene ondersteuning en vervalt alzoo.

De heer *van Nispen* wenscht, na al het gehoorde, de uitvoering aan de regering over te laten.

De heer *van Randwijck* heeft de verklaring des ministers, dat door gemeente hier stad of dorp verstaan wordt, met genoegen gehoord, doch hij vreest dat, indien zulks niet bepaald in de wet uitgedrukt wordt, onze naneven daaraan eene andere beteekenis zullen geven. Spr. stelt dus als amendement voor, in de 3de zinsnede van het art., het woord *gemeente* te veranderen in »elke stad of dorp." — Ook dit amendement vindt geene ondersteuning en vervalt alzoo.

Thans wordt de beraadslaging [illegible] gesloten, en de drie door den [illegible] gestelde amendementen [illegible] *gemeene* [illegible] met 50 tegen 9, [illegible] *verworpen* met 49 tegen 10 stemmen. —

Voor beide amendementen waren de heeren: *Wijnaendts*, *Anemaat*, *Dommer*, *Reinders*, *de Man*, *Winterberg*, *Westerhof*, *de Moraaz* en *Hugenholtz*, terwijl de heer *Heugst*, ook voor het 3de amend. stemde.

Het art. zelf is *aangenomen* met 48 tegen 9 stemmen: dezelfde minderheid als nopens het 3de amend. behalve den heer *Winterberg*.

Het aldus gewijzigde art. luidt aldus: »De dienst van den brievenpost tusschen de postkantoren en de gemeenten, waar geen zoodanig kantoor bestaat, wordt naar plaatselijke omstandigheden geregeld.

»De administratie voorziet daarin van rijkswege door het vestigen van hulp kantoren, ten dienste van eene of meer gemeenten ingerigt, of op eene andere, met de plaatselijke gesteldheid overeenkomstige wijze.

»In elke gemeente van het rijk wordt achtereenvolgende, en zoodra de omstandigheden dit toelaten, eene gelegenheid tot het ontvangen en verzenden van brieven met den post geopend.

»Zoolang dit niet geschied is, blijft het aan de gemeentebesturen, of ook wel aan de belanghebbenden zelven, overgelaten, zich tot eene der naastbij gelegene postinrigtingen in betrekking te stellen.

»In de gevallen bij dit artikel bedoeld, zijn de kosten van de bestelling der brieven aan de huizen der ingezetenen, niet van regtswege onder het rijksport begrepen.

»Het bedrag van deze kosten wordt door de administratie, na gehouden overleg met de gemeente-besturen geregeld."

Vervolgens is beraadslaagd over art 23—25, die met eenige wijzigingen zijn aangenomen.

Voortzetting der beraadslagingen morgen ochtend ten 11 ure.

Zitting van donderdag 14 maart.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot vaststelling van het briefport en tot regeling van de brievenposterij voortgezet en ten einde gebragt.

Art. 26 is aangenomen met deze wijziging, dat het woord *paketten*, in den aanvang, vervangen is door: *brieven of paketten*.

De artt. 27 en 28 zijn onveranderd goedgekeurd.

Het 29ste artikel is mede aangenomen, na, volgens het voorstel van den heer *Lotsy*, aldus gewijzigd te zijn:

»De gezagvoerders van alle uit de havens van het Rijk naar eenige buitenlandsche zeehaven of naar de koloniën bestemde schepen zijn verpligt de brievenmalen mede te nemen, welke namens de post-administratie bij hen worden aan boord gebragt, daarvoor een bewijs van goede ontvangst af te geven, en die te bezorgen aan het kantoor in de haven der bestemming, zoodra zij daar aankomen. Zij worden niet uitgeklaard, indien zij weigeren de brievenmaal mede te nemen."

De artikelen 30 en 31 zijn onveranderd aangenomen.

Het artikel 32 is goedgekeurd, na de aanneming van een amendement van den heer *Meeussen*, strekkende tot weglating der 2de zinsnede welke aldus luidde: »De helft van deze boeten komt ten voordeele van den staat; de wederhelft wordt uitgekeerd aan den ambtenaar of de ambtenaren die de aanhouding gedaan en het proces-verbaal opgemaakt hebben."

De artikelen 33 en 34 zijn onveranderd aangenomen.

Het 35ste artikel is aangenomen, nadat het aldus gewijzigd was: »Deze wet treedt in werking op het tijdstip door Ons nader aan te wijzen, doch zal vóór den 31sten december 1854 aan eene herziening werden onderworpen."

Daarna is het wets-ontwerp tot vaststelling van het briefport en tot regeling van de brievenposterij in zijn geheel met 47 tegen 17 stemmen aangenomen.

Morgen ochtend zal de vergadering overgaan tot de [illegible] over het wets-ontwerp tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Friesland voor 1850 en vervolgens over het wets-ontwerp omtrent het toezigt en de zorg over de zaken der munt.

Jongste Nieuwstijdingen.

Parijs, 13 maart. Volgens de laatste berigten zou de uitslag der verkiezingen te Parijs, het volgende eindcijfer hebben opgeleverd: *Carnot* 132,954, *Vidal* 128,395, *de Flotte* 127,005, *Ferdinand Foy* 125,908, *Lahitte* 125,479, *Bonjean* 125,416. — Volgens de berigten uit de departementen zoude gekozen zijn of worden: in het departement Arriège de generaal [illegible] de gematigde partij; in het departement [illegible] de heer *de Latourette* van de gematigde partij; in het departement Allier, de heer *Du*[illegible] gematigde partij; in het departement [illegible] *de Vogué* en *Poisle-Desgranges*, van de [illegible] partij; in het departement van den Boven-Rijn de heeren *Bolhus* en *de Berkheim* van de gematigde partij; in het departement Boven-Pyreneën de heer *de Goulard*, van de gematigde partij; in het departement van den Beneden-Rijn, de heeren [illegible], *Vidal*, *Valentin*, *Laboulaye* en *Hochstuhl* van de socialistische partij; in het departement Nièvres de heer *Gambon* van de socialistische partij; in het departement Loir et Cher de heer *d'Etchégoyen*, van de socialistische partij; in het departement Haute Vienne, de heer *Ducoux*, van de socialistische partij en in het departement Saône et Loire, de heeren *Esquiros*, *Madier de Montjau* senior, *Charassin*, *Buvignéier*, *Hennequin* en *Charles Dain* van de socialistische partij. — De fondsen zijn zeer gedaald als ook de bankactiën.

Ingezonden Stukken.

Binnen Arnhem bevinden zich twee kooplieden uit Turnhout, die linnen te koop aanbieden. De ingezetenen mogen toezien, daar deze linnens zijn te zamen gesteld uit *vlas* en *katoen*. Ergo, boer pas op je ganzen!

Correspondentie.

Het stuk over de Ooische dijken, morgen.

Advertentiën.

Op den 12den Maart 1850 is te VELP, bij ARNHEM, in den ouderdom van ruim 62 jaren, overleden Vrouwe *CATHARINA CHRISTINA KIP*, laatst Weduwe van den Heer *W. H. GERLINGS*, Moeder van

C. E. Weduwe *WESTRIK*, Geb. *PARADIJS*.

Heden overleed, na eene pijnelijke ziekte, in den ouderdom van 54 jaren, tot mijne en zijner Kinderen diepe droefheid, mijn' teeder geliefde Echtgenoot, de Hoog Wel Geboren Heere, Jonkheer *ARCHIBALD VAN DE POLL*.

ARNHEM,
den 12den Maart 1850.

Douairière *VAN DE POLL*,
Geb. Baronesse *VAN HEERDT*.

De Notaris *KOLFSCHOTEN* te *Arnhem*, brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat de veiling en verkoop van het HEERENHUIS met KOFFIJHUIS, van Mejufvrouw de Wed. *PULSERS* aan den *Rijn* aldaar, voorloopig wordt UITGESTELD.

Te Huur of te Koop

om terstond te aanvaarden:

Een HEERENHUIS met TUIN, gelegen in den Dorpe *Dieren*; het huis bestaande zeven zoo BENEDEN- als BOVEN-KAMERS, gedeeltelijk Behangen en allen van STOOKPLAATSEN voorzien, en verder alle localiteiten en commoditeiten aan eene wel ingerigte woning eigen. — *Franco* te bevragen bij den Heer *G. HUPKES*, in *het Wapen v. Gelderland* aldaar, of bij den Boekhandelaar *VAN TR. DE BRUIJN*, te *Doesborgh*.

Een LIKEURSIROOP-STOKER en SAGOMAKER, ervaren in de MACHINERIE en de WERKING van GOEDE en SLECHTE AARDAPPELEN en VEZELS kennende, zag zich gaarne als zoodanig geplaatst. — Reflecterenden gelieven zich te Adresseren bij *R. PALM*, Kuiper en Timmerman te *Foxhol*. *Brieven franco.*

Drie Groote Laken-Fabrieken in Frankrijk.

15 à 20 pCt. minder dan de gewone prijzen, wegens vertrek naar elders.

LIKWIDATIE

van eene groote Partij LAKENS in alle Kleuren, CUIR DE LAINE en SATIN DE LAINE, Dubbel BUXKING voor Broeken en *Fransche* STOFFEN voor Zomer-Paletots.

Het Magazijn is gevestigd te *Arnhem* bij den Heer *J. S. HAMPS*, op de Groote Markt, No. 101.

GEOPEND TOT DEN 25sten MAART 1850.

De Gebroeders *DUBRAY & COMP.*, zeer voordeelig bekend, voornemens zijnde binnen korten tijd weder naar *Frankrijk* te vertrekken, hebben de eer aan het publiek bekend te maken, dat zij, alvorens te vertrekken, 15 à 20 pCt. beneden hunne Prijs-Courant zullen verkoopen: Een groot Assortiment LAKENS in alle Kleuren, CUIR DE LAINE en SATIN DE LAINE, nieuw dubbel BUXKING voor Broeken, nieuwe *Fransche* STOF voor Zomer-Paletots, PHOENIX VAN SEDAN en D'ELBOEUF-LAKEN in alle Kleuren.

Eene Premie van 50 pCt. door het *Fransche* Gouvernement toegestaan voor den uitvoer dezer Artikelen, stelt ons in staat deze Goederen hier te lande goedkooper dan in *Frankrijk* te verkoopen.

Het Magazijn zal stellig gesloten zijn den 25sten Maart 1850. Diegenen, welke ons met hunne tegenwoordigheid willen vereeren, worden verzocht voor dien bepaalden tijd te komen.

Ongesteldheid der ingewanden die door de Pillen van HOLLOWAY genezen worden.

Diegenen welke lijden aan Buikloop of elke andere aandoening der ingewanden, behoorden de Pillen van *HOLLOWAY* te gebruiken, als het zekerste en veiligste middel om de aanleidende oorzaken tot die ziekelijke ongesteldheid weg te nemen en zoo de maag tot haren gezonden toestand terug te brengen. Dikwerf worden deze ongesteldheden voortgebragt door de gal, en kunnen verhinderd worden door bij tijds eenige dosis van deze onwaardeerbare Pillen te gebruiken, welke erkend zijn als het beste geneesmiddel bij ongesteldheid der ingewanden van de lever, gal of maag.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende.

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90 *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAYS* Etablissement.

† † † Heden is weer bij *J. BOUWMAN* te
† † *Arnhem*, in voorraad, de door mijne Be-
† gunstigers voor deugdzaam erkende

STALEN-PENNEN-INKT.

Per Kruikje 10 Cent, de ½ flesch 35 en heele 60 Cent.

Burgerlijke stand.

ARNHEM:

Van 8 tot en met 14 maart.

Overleden: [illegible] G. Brouwer, 24 j. en G. Jansen, 44 j.

Gehuwd: A. Wassing met H. Tubbing. — H. Jansen met G. Welmers. — J. Ruigrok met E. Rensink.

Bevallen: H. Oosterman, geb. Klaassen, D. — J. E. Wassink, geb. Kennedie, D. — W. A. van Koppenhagen, geb. van Ockenburg, D. — H. Hermsen, geb. Hoogen, D. — J. van der Kraats, geb. van der Burg, D. — C. W. Klein, geb. Berksen, D. — G. de Goede, geb. Roelink, D. — A. Brouwer, geb. van der Elst, Z. — E. van Geenhuizen, geb. Muis, Z. — M. T. Grundeler, geb. Wansing, Z.

Overleden: J. Otgar, eheman van S. van der Linden, 58 j. — C. F. de Vos, 9 d. — M. G. Daams, 4 m. — L. J. A. V. Nedermeijer van Rosenthal, 19 j. 10 m. — F. L. Des Aillaux, 81 j. — G. Broekhoff, weduwenaar van M. A. E. Willinck, 66 j. 6 m. — J. Valk, echtgenoot van A. Schermers, 38 j. 6 m. — Doodgeb. Z. van J. L. Comblain en W. H. J. van Bruggen. — W. F. Thiensma, echtgenoot van L. Gonzal, 61 j. 5 m. — Jhr. A. van de Poll, echtgenoot van F. L. Baronnesse van Heerdt, 54 j. — T. Hoogveld, 38 j. — A. Bouwman, weduwe van W. Hoogveld, 27 j.

TIEL:

Van 5 tot en met 12 maart.

Gehuwd: W. M. de Jongh, met J. C. Pijselman.

Bevallen: E. Tilanus Baerts, geb. Tilanus, Z. — T. Krouwel, geb. van Duuren, Z.

Overleden: A. G. Gooijer, 1 j. 6 m.

WAGENINGEN:

Van [illegible] maart.

Gehuwd: F. Wouters met A. Roelofs. — R. Jansen met G. Wijnen.

Bevallen: H. M. Haagsman, geb. van Baak, D. — M. van Offeren, Z.

Overleden: A. M. van Braght, weduwe van J. Wensing, 85 j. — P. Wolve, 5 m.

ZALT-BOMMEL:

Van 4 tot en met 11 maart.

Gehuwd: B. F. Voituron met E. van Westreenen. — W. H. Wareman met J. Möring.

Bevallen: W. van Houten, geb. Schouten, D. — G. de Wit, geb. van Driel, Z.

Overleden: Geene.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 maart 2 El 0 Palm 4 Duim; gew. 0 D. gev. 4 D.

De prijs der courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 [illegible] regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.